

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter i Järfälla¹

Bakgrund

I Sverige finns fem nationella minoriteter som har särskilda rättigheter: sverigefinnar, samer, judar, romer och tornedalingar. Minoritetsspråk är finska, samiska, jiddisch, romani chib samt meänkieli.

De nationella minoriteterna har en särskild ställning i det offentliga i form av ett antal rättigheter enligt lag. Myndigheter är skyldiga att informera minoriteter om sina rättigheter, att främja utveckling av språk och kultur (i synnerhet för barn) samt att samråda med minoriteterna i frågor som berör dem. Nedan beskrivs vad dessa rättigheter mer konkret betyder i Järfälla indelat efter de krav som ställs i lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Rättigheter för de nationella minoriteterna

Information

3§ Förvaltningsmyndigheter ska när det behövs på lämpligt sätt informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter enligt denna lag.

Rätten till information innebär i Järfälla att det ska finnas

- Aktuell information att tillgå på kommunens webbplats på samtliga nationella minoritetsspråk som beskriver de nationella minoriteternas rättigheter.
- Återkommande information i de kanaler där kommunen med viss regelbundenhet publicerar information om olika frågor av vikt för Järfällaborna som beskriver rättigheterna.
- Uppdaterad kunskap om minoritetsrättigheterna bland personalen inom den kommungemensamma kundtjänsten.

Skydda och främja språk och kultur

4 § I språklagen anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

Ansvaret för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och minoritetskultur är en fråga för hela den kommunala organisationen även om kulturverksamhet och biblioteken kan anses ha en extra viktig ställning. Uppgiften att främja språk och kultur innebär

- Att varje nämnd ska planera för inslag i sin verksamhet som syftar till främjande.

¹ Antagen av kommunfullmäktige 2014-03-31, § 30

- Att kommunstyrelsen svarar för att arrangera aktiviteter som syftar till kunskaps spridning kring de nationella minoriteterna i den kommunala organisationen.

Kontakter med kommunen

9 § Utanför ett förvaltningsområde har enskilda rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i förvaltningsmyndigheters ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part, om ärendet kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråket.

11 § Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i enskildas kontakter med myndigheten.

12 § Förvaltningsmyndigheter får bestämma särskilda tider och särskild plats för att ta emot besök av enskilda som talar finska, meänkieli respektive samiska, samt ha särskilda telefontider.

Rätten att använda sig av nationella minoritetsspråk innebär

- Att det alltid ska finnas en aktuell bild av vilka språkkunskaper som finns i kommunen när det gäller nationella minoritetsspråk.
- Att kunskaper i ett nationellt minoritetsspråk ska ses som meriterande vid en anställningssituation.
- Att den kommungemensamma kundtjänsten ska ha kapacitet att handlägga ärenden på finska.

Samråd kring frågor som berör minoriteterna

5 § Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

Krav på att samråda med minoriteterna i frågor som berör dem innebär

- Att en medborgarpanel ska finnas öppen för alla som är intresserade av att diskutera frågeställningar kring de nationella minoriteterna där frågeställningar regelbundet går ut kring frågor som kommunen eller företrädare för någon nationell minoritet bedömer vara viktig att diskutera.
- Regelbundna samrådsmöten ska hållas där frågeställningar med bäring på nationella minoriteter tas upp.
- Att kommunens ordinarie råd för brukarmedverkan ska vara öppna för organisationer som samlar medlemmar av de nationella minoriteterna.

Äldreomsorg på minoritetsspråk

18 § En kommun i ett förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, meänkieli respektive samiska. Detsamma gäller kommuner utanför ett förvaltningsområde, om kommunen har tillgång till personal som är kunnig i språket.

Erbjudande om äldreomsorg på ett minoritetsspråk innebär i järfälla att

- Kommunen ska erbjuda äldreomsorg på finska.

Uppföljning av arbetet

En årlig rapport som beskriver vilka insatser som har genomförts kring de nationella minoriteternas rättigheter ska underställas kommunstyrelsen. Rapporten ska också utgöra grund för ett samråd med medlemmar av de nationella minoriteterna.